

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13Cob/72/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719205044
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Štolcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:8719205044.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Zuzany Štolcovej a členov senátu JUDr. Márie Dubcovej, JUDr. Róberta Bebčáka, v právnej veci žalobcu: U., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX/XX, XXX XX I. G., podnikajúci pod obchodným menom: Ľudovít Svocák, s miestom podnikania Lúčna 136/50, 060 01 Malý Slavkov, IČO: 37 241 389, zastúpeného právnym zástupcom JUDr. Jánom Zoričákom, advokátom, so sídlom W. XXX/X, XXX XX H., proti žalovanému: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, v konaní o určenie, že výzva na predčasné splatenie úveru je nedôvodná, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č.k. 10Cb/128/2020-96 zo dňa 19. januára 2021, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Žilina č.k. 10Cb/128/2020-96 zo dňa 19. januára 2021 v napadnutom výroku, ktorým bolo konanie zastavené, **p o t v r d z u j e .**

Uznesenie Okresného súdu Žilina č.k. 10Cb/128/2020-96 zo dňa 19. januára 2021 v napadnutom výroku, ktorým bol žalovanému voči žalobcovi priznaný nárok na plnú náhradu trov konania, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti uznesenia, **m e n í tak, že žiadna zo strán n e m á na náhradu trov konania p r á v o .**

Žiadna zo strán **n e m á** na náhradu trov odvolacieho konania **p r á v o .**

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd v poradí prvým výrokom konanie zastavil a v poradí druhým výrokom rozhodol tak, že žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na plnú náhradu trov konania, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti uznesenia.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na žalobu žalobcu podanú na Okresnom súde Poprad dňa 20.12.2019, ktorou sa domáhal voči žalovanému určenia, že výzva žalovaného zo dňa 08.11.2019 na predčasné splatenie úveru je nedôvodná a žalobca je oprávnený splácať poskytnutý úver naďalej v splátkach, na tom skutkovom tvrdení, že dňa 23.04.2015 s právnym predchodcom žalovaného - spoločnosťou G. uzatvoril Zmluvu o financovaní, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru. Strany v zmluve dohodli podmienky splácania úveru, úrokovú sadzbu a výšku jednotlivých mesačných splátok. Listom zo dňa 30.04.2018 žalovaný oznámil žalobcovi zmenu úrokovej sadzby na výšku 1,8% ročne. Následne listom zo dňa 14.02.2019 žalovaný žalobcovi oznámil, že k zmene základnej úrokovej sadzby nedošlo a celková úroková sadzba na úvere je naďalej platná pre obdobie od 23.04.2018 v pôvodnej výške 4,95% ročne. Žalobcovi bolo oznámené, že výška nezinkasovaných úrokov za obdobie od 23.04.2018 do 31.01.2019 po prepočítaní úrokovej sadzby predstavuje sumu 1.157,63 Eur. Listom zo dňa 18.04.2019 oznámil žalovaný žalobcovi, že si uplatňuje voči žalobcovi predmetnú sumu jednorázovo, keďže žalobca nesúhlasil so splátkami. Následne žalovaný listom zo dňa 08.11.2019 vyzval žalobcu na predčasné splatenie zostatku istiny predmetného úveru, a to bezodkladne s upozornením na pristúpenie k predaju založeného majetku v prípade vymáhania pohľadávky súdnou cestou. Žalobca

mal za to, že žiadnym spôsobom neporušil podmienky zmluvy o úvere, úver riadne splácal a poukázal na samotné vyjadrenia žalovaného vo vzťahu k úrokovej sadzbe. Žalobca mal za to, že ak banka listom zo dňa 30.04.2018 určila úroky vo výške 1,8% ročne, svojim rozhodnutím je viazaná na dobu 3 rokov, keďže v zmysle zmluvy bola dohodnutá viazanosť úrokovej sadzby na trojročné obdobie. Žalobca nenesie zavinenie na údajne nesprávnom určení výšky úrokovej sadzby, pričom táto úroková sadzba je pre žalobcu, ako aj žalovaného záväzná na obdobie od 27.04.2018 do 26.04.2021. Žalobcovi nemohol vzniknúť dlh na úvere, ktorý splácal v zmysle pokynov žalovaného a zmena úrokovej sadzby spätne bez súhlasu žalobcu nie je prípustná, keďže ide o porušenie zmluvy ako dvojstranného právneho úkonu. Opätovná zmena úrokovej sadzby by spätne musela byť dohodnutá písomným dodatkom k zmluve, čo sa však nestalo. Keďže žalovaný so žalobcom nekomunikuje od novembra 2019, nereaguje na snahu o mimosúdnu dohodu a nie je ochotný priznať svoje pochybenie, pričom v rozpore so zmluvou pristúpil k vymáhaniu celého zostatku úveru, bráni sa voči takémuto konaniu žalobca súdnou cestou. Žalobca sa určovacím výrokom domáha určenia, že je oprávnený splácať úver poskytnutý na základe Zmluvy o financovaní uzatvorenej dňa 23.04.2015 v splátkach v zmysle splátkového kalendára dohodnutého podľa čl. 2.5 zmluvy a určenia, že výzva žalovaného zo dňa 08.11.2019 na predčasné splatenie úveru jednorázovo je nedôvodná a právne neúčinná. Súčasne sa domáha určenia, že žalobca je oprávnený splácať úver poskytnutý na základe Zmluvy o financovaní zo dňa 23.04.2015 na základe oznámenia žalovaného zo dňa 30.04.2018 s úrokovou sadzbou 1,8% ročne od 27.04.2018 do 26.04.2021.

3. Okresný súd poukázal na vyjadrenie žalovaného k žalobe, v ktorom namietol dôvodnosť uplatneného nároku v plnom rozsahu. Súčasne podľa ust. § 41 CSP uplatnil námietku miestnej príslušnosti súdu, a to Okresného súdu Poprad. Žalovaný ďalej uviedol, že žalobca nepreukázal existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v zmysle ust. § 137 CSP, ako jedného z predpokladov určovacej žaloby. Vo štvrtej časti svojho vyjadrenia k žalobe žalovaný uviedol, že dňa 02.12.2019 žalovaný podal žalobu na plnenie, pričom určenie, či výzva žalovaného zo dňa 08.11.2019 na predčasné splatenie je nedôvodná, bude predmetom posúdenia ako prejudiciálnej otázky v danom konaní o zaplatenie. Predmetné konanie je vedené na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 19Up/1771/2019. Na základe uvedeného žalovaný namietol vadu konania, a to prekážku skôr začatého konania podľa § 159 CSP. Pre prípad, ak by žalovaným uvedené dôvody na zamietnutie žaloby, resp. zastavenie konania považoval súd za nepostačujúce, navrhol spojiť súdne konanie vedené na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 19Up/1771/2019 s týmto konaním. Žalovaný navrhol konanie zastaviť z dôvodu prekážky litispendencie alebo žalobu v celom rozsahu zamietnuť ako nedôvodnú a žalobcu zaviazat' na náhradu trov konania v prospech žalovaného.

4. Súd prvej inštancie, ktorému ako miestne príslušnému bola predmetná právna vec postúpená Okresným súdom Poprad, v rámci posúdenia podmienok konania zistil, že konanie pôvodne vedené na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 19Up/1771/2019, je aktuálne vedené na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 6Cb/5/2020.

5. Z pripojenej fotokópie spisu Okresného súdu Kežmarok pod sp. zn. 6Cb/5/2020 mal okresný súd zistené, že žalovaný v procesnom postavení žalobcu si v tomto súvisiacom konaní uplatnil voči žalovanému nárok na zaplatenie dlžnej istiny 43.024,49 Eur s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne z tejto sumy od 20.11.2019 do zaplatenia s poukazom na medzi stranami uzatvorenú Úverovú zmluvu podľa § 497 Obchodného zákonníka zo dňa 23.04.2015. Žalobca uplatnený nárok odôvodnil tým, že podľa predmetnej zmluvy žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 60.000 Eur, pričom poskytnutý úver sa žalovaný zaviazal žalobcovi splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach vo výške 333,33 Eur splatných vždy k 20-temu dňu kalendárneho mesiaca s konečným dňom splatnosti úveru dňa 20.04.2030. Žalobca uviedol, že žalovaný spočiatku úver riadne a včas splácal, následne sa dostal do omeškania so splácaním dohodnutých splátok, na čo bol viackrát písomne upozornený. Vzhľadom na porušenie zmluvnej povinnosti uhrádzať riadne a včas dohodnuté mesačné splátky, žalobca zaslal žalovanému výzvu zo dňa 08.11.2019 na predčasné splatenie úveru, pričom predmetným listom došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti záväzku žalovaného voči žalobcovi zo Zmluvy o financovaní, a to dňa 14.11.2019. Napriek výzve žalobcu nebola pohľadávka žalobcu voči žalovanému ku dňu podania žaloby uhradená.

6. Okresný súd mal zistené, že súvisiace konanie vedené pod sp. zn. 6Cb/5/2020 bolo začaté podaním žaloby na Okresnom súde Banská Bystrica dňa 02.12.2019, pod pôvodnou sp. zn. 19UP/1771/2019. Z pripojeného spisu ďalej vyplývalo, že v zmysle žaloby a predložených listinných dôkazov Okresný

súd Banská Bystrica v upomínacom konaní žalobe vyhovel vydaním platobného rozkazu zo dňa 07.01.2020. Proti platobnému rozkazu podal žalovaný prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu včasný odpor, ktorý vecne odôvodnil tým, že žalobca v rozpore so Zmluvou o financovaní zo dňa 23.04.2015 zosplatnil žalovanému celý zostatok úveru s odôvodnením, že žalovaný je v omeškaní s uhrádzaním mesačných splátok. Žalovaný s takýmto postupom nesúhlasil, avšak na nesúhlas žalovaného žalobca nereagoval. Z tohto dôvodu žalovaný podal dňa 20.12.2019 žalobu, ktorou žalovaný žiadal určiť, že výzva žalovaného zo dňa 08.11.2019 na predčasné splatenie úveru je nedôvodná a žalobca je oprávnený splácať poskytnutý úver naďalej v splátkach. V ďalšej časti podaného odporu žalobca poukázal na nesprávnosť postupu žalobcu pri zosplatnení úveru s argumentáciou zodpovedajúcou odôvodneniu žaloby v právnej veci aktuálne vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 10Cb/128/2020.

7. Z pripojeného spisu Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 6Cb/5/2020 ďalej vyplývalo, že uznesením č.k. 6Cb/5/2020-151 zo dňa 26.08.2020 okresný súd konanie vedené na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 6Cb/5/2020 prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 10Cb/128/2020. Okresný súd Kežmarok dospel k záveru, že rozhodnutie v spore vedené na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 10Cb/128/2020, ktoré nie je doposiaľ právoplatne skončené, a v ktorom je úlohou súdu určiť, že výzva banky na predčasné splatenie úveru zo dňa 08.11.2019 je nedôvodná a dlžník je oprávnený splácať poskytnutý úver naďalej v splátkach, vzhľadom k sporu prebiehajúcej na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 6Cb/5/2020 je podstatné, pretože ak by súd určil predmetnú výzvu za nedôvodnú, nebola by dôvodná ani samotná žaloba v súvisiacom spore, na základe ktorej sa banka domáha plnenia zostatku nezaplateného úveru z dôvodu jeho predčasného zosplatnenia. Konajúci súd mal za to, že spor vedený pod sp. zn. 10Cb/128/2020 na Okresnom súde Žilina môže relevantne ovplyvniť výsledok súvisiaceho sporu, a preto rozhodol o prerušení konania.

8. Súd prvej inštancie vo všeobecnosti uviedol, že prekážka litispendencie patrí medzi negatívne procesné podmienky konania, ktorá spočíva v tom, že o tom istom predmete a medzi tými istými osobami nemôže byť konanie začaté na tom istom alebo inom súde. Rozhodujúcim okamihom na posúdenie prekážky litispendencie je stav v čase začatia konania. Prekážka litispendencie tak predstavuje neodstrániteľnú vadu konania vo vzťahu k neskôr začatému konaniu a vedie k zastaveniu konania. Súd je povinný na ňu prihliadať v ktoromkoľvek štádiu konania, a to postupom podľa ust. § 161 ods. 1 CSP, podľa ktorého zákonného ustanovenia, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliadne na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Prekážka litispendencie predstavuje neodstrániteľnú vadu konania vo vzťahu k neskôr začatému konaniu, a preto vedie vždy k zastaveniu konania.

9. Okresný súd poukázal na to, že totožnosť sporu je daná totožnosťou strán a totožnosťou predmetu sporu. Pokiaľ ide o totožnosť strán, nie je určujúce procesné postavenie strán, a preto nie je rozhodujúce, či tá - ktorá strana vystupuje v konaní ako žalobca alebo ako žalovaný. V konaní Okresného súdu Žilina pod sp. zn. 10Cb/128/2020 vystupuje na strane žalobcu U. G., nar. XX.XX.XXXX a na strane žalovaného Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951. V súvisiacom konaní na Okresnom súde Kežmarok vedenom pod sp. zn. 6Cb/5/2020 vystupuje na strane žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., IČO: 31 575 951 a na strane žalovaného U. G., bytom W. XX, I. G. XXX XX, V.: XX XXX XXX. Z uvedeného vyplýva, že stranami oboch súvisiacich sporov sú totožné procesné strany v opačnom procesnom postavení.

10. Pokiaľ ide o totožnosť predmetu konania, tá je daná v prípade, ak predmetom druhého, neskôr začatého sporu je ten istý nárok, ktorý je uplatnený už v prvom spore. Pri určovacej žalobe v zmysle ust. § 137 písm. c) CSP znie žalobný návrh spravidla na určenie, či tu právo je (pozitívna určovacia žaloba), alebo či tu právo nie je (negatívna určovacia žaloba), pričom výsledok takéhoto konania má deklaratórne účinky, nakoľko určovací rozsudok nie je exekučným titulom. Z konania vedeného na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 10Cb/128/2020 nepochybne vyplýva, že predmetom tohto konania je určovací nárok, ktorým sa žalobca domáha určenia, že výzva žalovaného zo dňa 08.11.2019 na predčasné splatenie úveru je nedôvodná a právne neúčinná a určenia, že žalobca je oprávnený splácať poskytnutý úver naďalej v splátkach. V súvisiacom konaní si žalovaný v procesnom postavení žalobcu uplatňuje voči žalobcovi ako dlžníkovi nárok na zaplatenie úverovej pohľadávky spolu s príslušenstvom z dôvodu vyhlásenej predčasnej splatnosti úveru listom zo dňa 08.11.2019 ku dňu 14.11.2019 zo Zmluvy o financovaní uzatvorenej dňa 23.04.2015.

11. Podľa okresného súdu z uvedeného je zjavné, že neskôr podaná určovací žaloba, ktorej predmet konania bude tvoriť prejudiciálne otázky pre skôr začaté konanie na plnenie, zakladá prekážku litispendencie pre žalobu s rovnakým obsahom medzi totožnými stranami. Zásadne nie je prípustné, aby po začatí konania o zaplatenie pohľadávky medzi konkrétnymi procesnými stranami tvorili podmienky (ne)priznania tohto nároku predmet neskôr začatého konania o určenie práva, právneho vzťahu alebo právnej skutočnosti, v rámci rovnakého okruhu procesných strán, pretože opačný prístup by viedol len k neúčelnému a procesne nedôvodnému množeniu žalôb. V takom prípade žalobný nárok na plnenie konzumuje určovací žalobný nárok a skôr podaná žaloba na plnenie vytvára prekážku litispendencie pre neskôr podanú určovaciu žalobu. V opačnom poradí však označené procesné prekážky automaticky nenastávajú, to znamená, že žaloba na plnenie je procesne prípustná aj vtedy, ak sa skôr začalo konanie o určovacej žalobe, resp. ak bolo už o určovacej žalobe právoplatne rozhodnuté. Ak však bola podaná určovací žaloba a následne aj žaloba na plnenie, znamená to, že došlo k porušeniu práva, inak by žalobcom tvrdený nárok na plnenie nevznikol a žalobca tým v zásade stráca naliehavý právny záujem na určení práva a súd by v takomto prípade určovacej žalobe nemal vyhovieť.

12. Okresný súd uviedol, že rozhodujúcim momentom pre posúdenie procesných účinkov určovacej žaloby a žaloby na plnenie vo vzťahu k skúmaniu prekážky podmienok konania je časový moment, kedy určovací žaloba bola na súde podaná. V posudzovanej právnej veci z pripojeného spisu vyplýva, že konanie na Okresnom súde Kežmarok, v ktorom sa žalobca domáha voči žalovanému splatenia úverového dlhu z titulu predčasného splatenia úveru na základe výzvy žalobcu zo dňa 08.11.2019, pre tvrdené porušenie povinnosti splácať úver riadne a včas podľa podmienok dohodnutých v úverovej zmluve, začalo podaním žaloby na súde dňa 02.12.2019. Konanie na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 10Cb/128/2020, v ktorom sa žalobca domáha určenia, že výzva žalovaného zo dňa 08.11.2019 na predčasné splatenie úveru je nedôvodná a žalobca je oprávnený splácať poskytnutý úver naďalej v splátkach, začalo podaním žaloby na Okresnom súde Poprad dňa 20.12.2019, to znamená po podaní žaloby na plnenie.

13. Súd prvej inštancie záverom konštatoval, že v rámci konania o podanej žalobe, ktorou sa banka v postavení veriteľa domáha voči žalovanému dlžníkovi (žalobcovi v tomto konaní) splnenia dlhu v súvislosti s predčasnou splatnosťou úveru, bude súd ako prejudiciálnu otázku posudzovať, či žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti uhrádzať svoj dlh riadne a včas, a či boli splnené zákonné alebo zmluvné podmienky predčasnej splatnosti úveru, či výzva žalobcu, t.j. banky zo dňa 08.11.2019 na predčasné splatenie úveru je dôvodná, a či žalovanému dlžníkovi (ne)zaniklo právo uhrádzať úver podľa pôvodne dohodnutých zmluvných podmienok v splátkach. Jedná sa o prípad, kedy určovací žalobný nárok je prejudiciálnou otázkou pre nárok na plnenie, a teda žalobný nárok na plnenie v sebe konzumuje určovací žalobný nárok.

14. Okresný súd uzavrel, že žaloba na plnenie vedená aktuálne na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 6Cb/5/2020 tak vytvára prekážku litispendencie pre určovaciu žalobu Okresného súdu Žilina pod sp. zn. 10Cb/128/2020.

15. Okresný súd uviedol, že na existenciu prekážky litispendencie nemá vplyv ani skutočnosť, že konanie vo veci Okresného súdu Kežmarok pod sp. zn. 6Cb/5/2020 je aktuálne prerušené.

16. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenie okresný súd konanie vo veci určenia, že výzva na predčasné splatenie úveru je nedôvodná a žalobca je oprávnený splácať poskytnutý úver naďalej v splátkach, zastavil, keďže v danom prípade ide o prejudiciálnu otázku, ktorú v rámci uplatnenej procesnej obrany žalovaného a posúdenia dôvodnosti nároku na plnenie z úverovej zmluvy strán bude súd posudzovať v skôr začatom konaní o zaplatenie žalovanej istiny 43.024,49 Eur s príslušenstvom pod sp. zn. Okresného súdu Ružomberok 6Cb/5/2020.

17. O nároku na náhradu trov prvoinštančného konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 256 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a 2 CSP. Vzhľadom na to, že k zastaveniu konania došlo pre správanie žalobcu, ktorý nesie procesné zavinenie na zastavení konania z dôvodu prekážky v konaní, okresný súd priznal právo na náhradu trov konania žalovanému voči žalobcovi, a to v plnom rozsahu s tým, že o výške týchto trov rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

18. Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca prostredníctvom právneho zástupcu. Mal za to, že Okresný súd v Žiline nesprávne posúdil otázku litispendencie a momentu začatia konania na Okresnom súde v Kežmarku pod sp. zn. 6Cb/5/2020, keď v danej veci podľa názoru žalobcu začalo až po tom, čo bola vec postúpená Okresnému súdu Kežmarok z Okresného súdu Banská Bystrica, kde bolo vedené upomínacie konanie, kde predmetom konania bola čiste otázka zaplatenia dlžnej sumy. V rámci upomínacieho konania totiž súd nevykonáva dokazovanie, rozhoduje na základe predložených dôkazov k žalobe, a teda ide o skrátenú formu konania, ktorá podľa žalobcu nemôže založiť prekážku litispendencie, a teda táto žaloba sa zmenila na žalobu, kde je možné aj skúmať otázku námietok žalovaného vo vzťahu k neplatnému vypovedaniu zmluvy zo strany banky až momentom podania odporu, resp. zapísaním veci do registra C na Okresný súd Kežmarok. Žalobca poukázal na to, že je nesporné, že táto vec napadla na Okresný súd Kežmarok neskôr, ako bola podaná žaloba na Okresný súd v Žiline, keďže tam bola podaná dňa 22.12.2019, kdežto vec bola na Okresný súd Kežmarok postúpená z Okresného súdu Banská Bystrica, kde bolo vedené upomínacie konanie až v roku 2020. Preto Okresný súd Kežmarok prerušil konanie s tým, že vo veci má konať Okresný súd Žilina, kde vec napadla ako prvá. Podľa žalobcu Okresný súd v Žiline vo svojom zrušujúcom uznesení otázku, kedy nastáva moment vzniku prekážky litispendencie vo vzťahu k vyššie uvedenej argumentácii, neskúmal a nezodôvodnil, pričom išlo o zásadnú právnu otázku.

19. Žalobca mal tiež za to, že rozhodnutie o trovách konania je nezákonné a nesprávne, keďže v čase podania žaloby dňa 22.12.2019 žalobca nemal ešte vedomosť o tom, že je voči nemu vedené iné konanie podané Prima banka Slovensko, a.s.. Z uvedeného, ak súd dospeje k záveru, že rozhodnutie o zastavení konania na Okresnom súde Žilina je zákonné z dôvodu, že začatie upomínacieho konania na Okresnom súde v Banskej Bystrici dňa 2.12.2019 vytvorilo prekážku litispendencie, mal rozhodnúť o trovách tak, že nemal tieto priznať žiadnemu z účastníkov konania, keďže v čase podávania žaloby na Okresný súd Žilina, resp. Okresný súd Poprad nemal žalobca vedomosť o začatí upomínacom konaní a zároveň, ak tu existovali dve konania, bolo povinnosťou súdu jedno z týchto zastaviť a nevyzývať protistranu na vyjadrenie, čím vznikli nedôvodné trovy konania v jednej z týchto vecí, ktoré zapríčinil súd. Za tejto situácie mal súd bez ďalšieho jedno z konaní zastaviť. Keďže tak neurobil, mal rozhodnúť tak, že nemal priznať náhradu trov žiadnemu z účastníkov konania. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Uplatnil si trovy konania.

20. K doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný. Žalovaný uviedol, že nesúhlasí so žalobcom tvrdenými skutočnosťami v jeho odvolaní a stotožňuje sa s uznesením Okresného súdu Žilina, ktorým konanie zastavil. Žalovaný nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že okresný súd nesprávne posúdil litispendenciu a moment začatia konania na Okresnom súde v Kežmarku. Podľa žalovaného je nesporné, že konanie vedené pod sp. zn. 6Cb/5/2020 bolo začaté podaním žaloby na Okresný súd Banská Bystrica (aktuálne Okresný súd Kežmarok) dňa 02.12.2019 (pôvodne pod sp. zn. 19Up/1771/2019), pričom „druhé“ konanie - žaloba na Okresný súd Žilina (pôvodne Okresný súd Poprad) bola podaná až dňa 20.12.2019. Mal za to, že okresný súd sa dostatočne zaoberal litispendenciou, jeho záver je jasný a poukazuje na fakt, že konanie na Okresnom súde Banská Bystrica bolo začaté skôr (aktuálne Okresný súd Kežmarok) a poukázal na ust. § 159 CSP. Bol názoru, že mu prináleží náhrada trov konania. Navrhol napadnuté uznesenie potvrdiť s priznaním náhrady trov odvolacieho konania.

21. Postupom okresného súdu, a to podaním zo dňa 23.3.2021 bolo vyjadrenie žalovaného doručené žalobcovi s možnosťou sa k nemu v lehote 10 dní písomne vyjadriť (doručenka na č.l. 126 spisu), ktorú možnosť žalobca v lehote určenej okresným súdom a ani k momentu rozhodovania krajského súdu nevyužil.

22. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec v medziach ust. § 379 CSP v spojení s ust. § 380 CSP bez nariadenia pojednávania a uznesenie okresného súdu v napadnutom výroku, ktorým bolo konanie zastavené, potvrdil ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP. Uznesenie okresného súdu vo výroku, ktorým bol žalovanému voči žalobcovi priznaný nárok na plnú náhradu trov konania, zmenil podľa § 388 CSP tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

23. Podľa ust. § 379 CSP v spojení s ust. § 380 ods. 1 CSP odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

24. Za aplikácie vyššie citovaných zákonných ustanovení krajský súd posudzoval napadnuté uznesenie okresného súdu v rozsahu a v medziach odvolacích dôvodov žalobcu, obsiahnutých v písomne podanom odvolaní zo dňa 28.1.2021 (č.l. 106 spisu).

25. Žalobca v podanom odvolaní vo vzťahu k prvému výroku uznesenia okresného súdu, ktorým bolo konanie zastavené, primárne namietal, že okresný súd nesprávne posúdil otázku litispendencie a momentu začatia konania na Okresnom súde v Kežmarku.

26. Krajský súd prejednaním vecí, oboznámením sa s obsahom spisového materiálu a vyjadrenými závermi okresného súdu konštatuje, že okresný súd v rámci skúmania splnenia procesných podmienok postupoval vecne správne, v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, tento správne právne posúdil a svoje rozhodnutie náležite, jasne a zrozumiteľne odôvodnil. Odvolanie žalobcu vo vzťahu k prvému výroku uznesenia nebolo odvolacím súdom vyhodnotené ako dôvodné, pretože sa krajský súd so závermi okresného súdu v celom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach na ne odkazuje za aplikácie ust. § 387 ods. 2 CSP.

27. Len na zdôraznenie správnosti prvého výroku napadnutého uznesenia okresného súdu a k odvolacím dôvodom žalobcu, za dodržania ust. § 387 ods. 3 CSP, krajský súd uvádza nasledovné.

28. Podľa § 161 ods. 1 a 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

29. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

30. Podľa § 159 CSP začatie konania bráni tomu, aby o tom istom spore prebiehalo na súde iné konanie. Ak na súde prebieha o tom istom spore iné konanie, súd zastaví konanie, ktoré sa začalo neskôr.

31. Podľa Čl. 7 ods. 1 CSP súdne konanie sa zásadne začína na návrh strany sporu, pričom predmet konania určujú strany sporu postupom ustanoveným zákonom.

32. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z.z. o upomínacom konaní (ďalej len „zákon č. 307/2016 Z.z.“), tento zákon upravuje príslušnosť súdu, postup súdu a postup strán sporu v upomínacom konaní, v ktorom sa rozhodujú spory o peňažných nárokoch uplatnených spôsobom podľa tohto zákona.

33. Odvolací súd uvádza, že procesné podmienky môžeme rozdeliť do štyroch základných skupín a to na a) procesné podmienky na strane súdu, b) procesné podmienky na strane strán (strany) sporu, c) vecné procesné podmienky a d) negatívne procesné podmienky (porov. Števek M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarčinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 606 s.).

34. Medzi negatívne procesné podmienky patrí prekážka rozhodnutej veci (§ 230 CSP) a prekážka litispendencie (§ 159 CSP).

35. V danej veci súd prvej inštancie prvým výrokom zastavil konanie z dôvodu prekážky litispendencie (§ 159 CSP).

36. V zhode s okresným súdom i odvolací súd uvádza, že prekážka litispendencie predstavuje neodstrániteľnú vadu konania vo vzťahu k neskôr začatému konaniu a vedie vždy k zastaveniu konania. Súd na ňu musí prihliadať v ktoromkoľvek štádiu konania. Vyššie citované zákonné ustanovenie § 159 CSP vyjadruje prekážku súdneho konania (litispendencia), ktorá zabraňuje, aby na súde prebiehalo iné súdne konanie v tej istej veci. Táto prekážka vzniká (je daná), ak na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike je začaté konanie, ktoré má: rovnakých účastníkov (strany sporu), rovnaký predmet konania a rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo 77/2009).

37. Prekážka litispendencie patrí k podmienkam konania. Ak zistí súd, že v tej istej veci prebieha iné konanie, je povinný začaté konanie zastaviť; rozhodujúcim okamihom pre posúdenie existencie prekážky litispendencie je stav v čase začatia konania (porov. Ústavný súd Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 320/2009).

38. Z pripojeného spisu Okresného súdu Kežmarok, sp. zn. 6Cb/5/2020 vyplývalo, že pôvodne na Okresnom súde Banská Bystrica bol dňa 02.12.2019 podaný návrh na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní vedenom pod sp. zn. 19Up/1771/2019, v ktorom si žalovaný v procesnom postavení žalobcu voči žalobcovi v procesnom postavení žalovaného uplatnil peňažný nárok, titulom nezaplatenej istiny úveru podľa Zmluvy o financovaní č. 310445 zo dňa 23.04.2015, na základe vyhlásenej predčasnej splatnosti záväzku žalovaného podľa výzvy zo dňa 08.11.2019, vo výške istiny ku dňu zosplatenia tohto úveru, t.j. k 14.11.2019 spolu s príslušenstvom. V upomínacom konaní bol vydaný platobný rozkaz, voči ktorému žalovaný podal odpor, na čo žalobca čiastočne zbral žalobu späť a podal návrh na

pokračovanie v konaní podľa § 14 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z.z.. Na to Okresný súd Banská Bystrica vec postúpil Okresnému súdu Poprad, ktorý následne vec postúpil miestne príslušnému súdu, a to Okresnému súdu Kežmarok.

39. Teda na Okresnom súde Kežmarok sa vedie konanie pod sp. zn. 6Cb/5/2020 o žalobe (žalovaného v predmetnej veci) proti žalovanému (v procesnom postavení žalobca v predmetnej veci), o splnenie povinnosti zaplatiť 43.024,49 Eur s príslušenstvom. Skutkovým a právnym základom žaloby voči žalovanému je dlh z úverovej zmluvy, k zosplateniu ktorého došlo podľa výzvy zo dňa 8.11.2019, ktorou bola vyhlásená predčasná splatnosť úveru.

40. Z obsahu predmetného spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Poprad dňa 20.12.2019 domáhal voči žalovanému určenia, že výzva žalovaného zo dňa 08.11.2019 na predčasné splatenie úveru je nedôvodná a žalobca je oprávnený splácať.

41. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že v danej veci súd prvej inštancie postupoval správne, ak dospel k záveru, že ide o totožnú právnu vec s identickými stranami sporu (len v opačnom procesnom postavení). Totožnosť strán a ani totožnosť predmetu veci nebola odvolateľom namietaná.

42. Námitka žalobcu, že okresný súd nesprávne posúdil moment začatia konania na Okresnom súde v Kežmarku, keď podľa jeho názoru konanie začalo na tomto súde až postúpením veci od Okresného súdu Banská Bystrica, teda neskôr, ako napadla žaloba na Okresný súd Poprad (aktuálne Okresný súd Žilina), bola zhodnotená ako nedôvodná.

43. Odvolací súd opätovne zvyrazňuje Čl. 7 CSP, z ktorého jednoznačne vyplýva, že súdne konanie začína na návrh strany sporu. Je zrejmé, že podaním návrhu na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní na Okresnom súde Banská Bystrica dňa 02.12.2019 začalo konanie na súde o peňažnom nároku žalobcu (v tomto konaní v procesnom postavení žalovaného) vedenom pôvodne pod sp. zn. 19Up/1771/2019. Predsa upomínacie konanie podľa zákona č. 307/2016 Z.z. je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP. Dispozičný princíp, ktorý charakterizuje civilné sporové konanie, dáva tak žalobcovi právo výberu, akým spôsobom si môže svoj peňažný nárok na súde uplatňovať, a to buď postupom upraveným všeobecným civilno-procesným predpisom - Civilným sporovým poriadkom, alebo osobitným, alternatívnym spôsobom v rámci upomínacieho konania podľa zákona č. 307/2016 Z.z..

44. K úplnosti len upriamuje odvolací súd pozornosť na to, že skôr začaté konanie o žalobe na plnenie, v danom prípade konanie o peňažnom nároku, zakladá prekážku litispendencie pre určovaciu žalobu (kladnú či zápornú), pokiaľ ide o rovnaké subjektívne právo, nakoľko v rámci neho sa rieši prejudiciálna otázka, ktorá by bola základnou otázkou aj v konaní o určovacej žalobe. Konanie o plnenie totiž v sebe zahŕňa vyriešenie otázky o existencii práva. Krajský súd v tejto súvislosti primerane poukazuje aj na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo 100/2001 zo dňa 28.05.2002.

45. Nakoľko konanie na Okresnom súde Kežmarok vedené pod sp.zn. 6Cb/5/2020 začalo skôr ako konanie vedené na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 10Cb/128/2020, súd prvej inštancie postupoval a rozhodol správne, keď konanie zastavil.

46. Ďalším odvolacím dôvodom žalobcu bola námitka nesprávneho rozhodnutia okresného súdu o trovách konania, pretože žalobca nemal v čase podania žaloby dňa 20.12.2019 vedomosť o tom, že je voči nemu vedené upomínacie konanie. Táto námitka žalobcu bola zhodnotená krajským súdom ako dôvodná.

47. Odvolací súd je toho názoru, že žalobca neniesol procesné zavinenie na zastavení konania vzhľadom k tomu, že až na základe poskytnutých tvrdení zo strany žalovaného, a to vo vyjadrení k doručenej žalobe okresný súd vyhodnocoval splnenie podmienok konania v rovine námietky litispendencie, teda už skôr začatého konania vedeného aktuálne na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 6Cb/5/2020 na základe návrhu žalobcu, v tomto prípade žalovaného, voči žalovanému, v danom prípade žalobcovi. Z obsahu podanej žaloby žalovaného v upomínacom konaní vedenom pôvodne pred Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 19Up/1771/2019, a to z pripojenej fotokópie spisu sp. zn. 6Cb/5/2020 bolo zistené, že upomínacím súdom bol vydaný platobný rozkaz č.k. 19Up/1771/2019-0

dňa 7. januára 2020, platobný rozkaz so žalobou a prílohami bol doručený Okresným súdom Banská Bystrica žalovanému podľa doručky na č.l. 24 spisu dňom 13.01.2020, teda v danom prípade žalobca nadobudol vedomosť o prebiehajúcom upomínacom konaní pred Okresným súdom Banská Bystrica až dňom 13.01.2020, teda až po podaní žaloby na Okresnom súde Žilina.

48. Vyhodnotenie podmienky konania v rovine neodstrániteľnej podmienky konania, a to v danom prípade prekážky litispendencie, v konečnom dôsledku bolo na zhodnotení Okresného súdu Žilina, na ktorom bola žaloba žalobcu podaná. Posúdenie podmienky konania, a to prekážky litispendencie tak nemohlo byť kvalifikované ako procesné zavinenie žalobcu, na základe ktorého bolo konanie zastavené, ale išlo o zhodnotenie tejto prekážky súdom, preto pri rozhodovaní o trovách konania nebolo možné aplikovať ust. § 256 ods. 1 CSP. Predmetná situácia však nedala priestor ani pre aplikáciu ust. § 256 ods. 2 CSP, a preto bol na mieste postup cez Čl. 4 podľa ust. § 255 ods. 2 CSP.

49. Krajský súd zvyrazňuje, že pre rozhodovanie o trovách súvisiacich s konaním pred okresným súdom bol určujúci dôvod zastavenia konania, ku ktorému zastaveniu nedošlo z titulu späťvzatia žaloby žalobcom a ani z dôvodu zavinenia zastavenia konania na strane žalovaného a ani žalobcu. K tomu, aby mohlo byť pristúpené k aplikovaniu ust. § 256 ods. 1 CSP alebo § 256 ods. 2 CSP, sa vyžaduje zavinenie na zastavení konania. V danom prípade dôvodom zastavenia konania bolo zistenie takého nedostatku podmienky súdneho konania, ktorý nemožno odstrániť, t.j. prekážky litispendencie. Práve okresným súdom zhodnotená prekážka litispendencie, pre ktorú bolo konanie zastavené, bola procesnou situáciou odôvodňujúcou aplikovanie ust. § 255 ods. 2 CSP cez Čl. 4 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov prvoinštančného konania, a preto odvolacím súdom došlo k zmene napadnutého druhého výroku, ktorým bol žalovanému voči žalobcovi priznaný nárok na plnú náhradu trov konania podľa ust. § 388 CSP tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného konania.

50. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo, ktorý najviac zodpovedá aplikovaniu § 255 ods. 2 CSP pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov súdneho konania pri zastavení konania, nakoľko v danom prípade podľa odvolacieho súdu nebol priestor pre rozhodovanie o nároku na náhradu trov konania cestou procesného zavinenia, tak ako to vyžaduje § 256 ods. 1 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.